

EĞİT-DER GENEL KURULU'NA GİDİLİRKEN

31 Ağustos - 1 Eylül 1990 günlerinde EĞİT-DER'in 2. Olağan Genel Kurulu toplanıyor.

200 bin üyesi, 700 dolayında şubeleri bulunan TÖB-DER'in 12 Eylül askeri rejimince kapatılmasıyla kesintiye uğratılan Türkiye öğretmen hareketi, 8 yıl aradan sonra EĞİT-DER'in kuruluşuyla birlikte yeniden devinime geçti.

TÖB-DER'li öğretmenlerin başta yöneticileri olmak üzere işkencelerden geçirilmesi ve hapishanelere atılmasıyla yaratılan korku ortamında, öğretmen önderlerimiz önce bir dergi ile (abece) yola çıktılar (Nisan 1986). Korkuyu aşma sürecinde abece ile belli bir yere geldiğinde de EĞİT-DER'i kurdular (16 Şubat 1988).

TÖB-DER'in, değeri trilyonları bulan ve öğretmenlerin dışından tırnağından arttırılan paralarla edinilen mal varlığına 12 Eylül yönetiminde el konulduğundan, EĞİT-DER maddi açıdan işe sıfırdan başladı. Ama yüzyıla yakın geçmişi bulunan, yakın geçmişimizde TÖDMF, Köy Öğretmen Dernekleri, TÖS, İLK-SEN ve TÖB-DER'le temsil edilen Türkiye öğretmen hareketinin tarihsel mirasını simgeleyen bir kuruluş olarak ortaya çıktı.

12 Eylül'ün halen de yürürlükte bulunan Dernekler Yasası'na göre öğretmenlerin dernek kurması yasaktır. Buna göre onlar Milli Eğitim

Bakanlığı'nın izni olmadıkça kurulmuş derneklere bile üye olamazlardı, üye olduklarında ise yönetimlerine giremezlerdi. İşte bu nedenle EĞİT-DER emekli öğretmenlerce, meslekten ayrılmak zorunda bırakılan ya da uzaklaştırılan öğretmenlerce kuruldu.

EĞİT-DER'in şube açma olanağı 1,5 yıl önce doğdu. Önceki bir yılda varlığı, Ankara'daki Genel Merkez ve buraya bağlı üyeleriyle sınırlı kaldı. Yaklaşık bir buçuk yıllık sürede şube sayısı 80'e, üye sayısı yaklaşık 30 bine ulaştı.

EĞİT-DER üyeleri iki kategoriden oluşuyor: Asli üyeler, fahri üyeler. Yaklaşık asli üye sayısı 5 bin, fahri üye sayısı 25 bin dolayında.

Görüldüğü gibi EĞİT-DER'de, belki Türkiye dahil dünyanın hiçbir ülkesinde ve tarihin hiçbir döneminde bir benzeri görülmemiş ilginç bir durum yaşanmıştır, yaşanıyor: Aslında kuruluşlarda kural olan asli üyelik, "istisna" olansa fahri üyeliktir. Ama EĞİT-DER, 12 Eylül'ün baskı yasalarından biri olan Dernekler Yasası ile amaçlanan örgüt fobisini kırarak bu durumu tersine çevirmiş, yasaklar duvarının gerisindeki çalışan öğretmenlerden 25 binini "fahri üyelik" yoluyla örgütlemeyi başarmıştır.

Bu sonuca, çalışan yüz binlerce öğretmenin önündeki örgütlenme yasağını aşmanın demokratik ve tarihsel bir görev olduğunu kavrayan ve sadece bu görevi yerine getirmenin tutkusuyla canını dişine takarcasına çalışan EĞİT-DER'in asil üyesi emekli öğretmenler, çalışamayan, çalıştırılmayan öğretmenler sayesinde ulaşılmıştır. Onlar sayesinde ki şubelerimiz açılabilmiş, örgütlenme özgürlüğüne susamış binlerce çalışan öğretmen bir çıkış yolu olarak kendi yörelerinde EĞİT-DER'i bulabilmişlerdir.

Türkiye öğretmen hareketinin tarihini yazacak olanlar -eğer gerçekten tarihçi iseler- EĞİT-DER kurucusu, yöneticisi ve üyeleri olan öğret-

menleri, öğretmen örgütçülüğünde bu dönemin spartaküsleri olarak yazacaklardır. Keza, fahri üyelik statüsüyle EĞİT-DER'e katılarak, her biri bir özgürlük meşalesini andırırçasına, dernek kurma özgürlüğünden bile yoksun yüz binlerce öğretmene ve kamunun öteki işkollarındaki sendikasız emekçilere sendika yolunu açan binlerce öğretmeni de, öğretmen hareketinin prometheusleri olarak selamlayacaklardır.

EĞİT-DER kısacık yaşamında, çağımızın gereklerine, ülkemizin gereksinimlerine uygun bir eğitim düzeni yolundaki çabalarıyla, genel demokrasi savaşımına olan katkılarıyla da kamuoyunda saygınlık kazanmıştır. Ama asıl, Türkiye öğretmen hareketini grevli toplu sözleşmeli bir sendikal hareket düzeyine yükseltmeyi temel amaç olarak seçmiş ve bu amaç uğruna yürüttüğü sendikal haklar savaşımını, çeşitli evrelerden geçerek sendika girişim aşamasına getirmekle de özgürlükçü öğretmen örgütçülüğümüzün tarihinde benzeri bulunmayan bir başarıya imza atmıştır.

25 Ağustos 1990